

-INTERN, VERTROUWELIJK-

Achtergrond

Ca. 2 weken geleden stond een overleg tussen Emmen en de NAM op de agenda. Vanwege de uitspraken van NAM in Dinkelland ('stoppen in Twente, uitwijken naar Schoonebeek') waar de Drentse overheden volkomen door verrast waren, is besloten om het reeds geplande overleg met NAM te benutten om tekst en uitleg te vragen. Gemeente Coevorden en provincie Drenthe zijn bij dat overleg aangehaakt.

Partijen hebben op dat moment hun verwondering/ergernis uitgesproken over de communicatie door NAM en gevraagd. Afspraak: "partijen gaan elkaar over en weer niet meer verrassen". Tevens aan NAM de opdracht om een procesvoorstel voor het vervolg te maken. Het is onduidelijk of er een verslag van dit overleg is gemaakt.

Het overleg van 11 februari is het tweede overleg. In die zin hebben wij nog niet veel gemist.

Genodigden 11 februari

Genodigde bestuurders zijn: gemeente Coevorden (Bergsma, Huizing), gemeente Emmen (van Oosterhout, vd Weide, Rink), provincie Drenthe (Stelpstra), Waterschap Vechtstromen (Aarnink).

Daarnaast een ambtelijke vertegenwoordiging van de overheden:

Coevorden: [REDACTED]

Emmen: [REDACTED]

Drenthe: [REDACTED], [REDACTED]

Waterschap: [REDACTED]

Namens NAM zijn [REDACTED] en [REDACTED] uitgenodigd.

Aanwezigen 11 februari

Coevorden kon vanmiddag nog niet aangeven of/welke bestuurders aanwezig zijn. Vermoedelijk Huizing. Ambtelijk is Coevorden niet aanwezig. De overige partijen zijn voor zover bekend zowel ambtelijk als bestuurlijk vertegenwoordigd, maar onduidelijk is of alle genodigden er zullen zijn.

Agenda 11 februari

Desgevraagd gaf [REDACTED] vanmiddag aan dat er (nog) geen agenda is voor het overleg. Hij spreekt zijn bestuurder donderdagmiddag pas. Mogelijk volgt daarna een agenda.

Hoe zitten partijen in de wedstrijd

Tijdens het ambtelijk overleg vanmiddag is stilgestaan bij de vraag hoe partijen in de wedstrijd zitten, zowel wat betreft het voorliggende procesvoorstel van de NAM als hoe zij aankijken tegen het vervolg/de komende periode.

NB hieronder volgt in mijn eigen woorden de ambtelijke terugkoppeling. Het lijkt er sterk op dat partijen nog bezig zijn hun eigen positie te kiezen. Van een formeel bestuurlijk standpunt is dan ook nog geen sprake.

Drenthe:

- ████████ wil vrijdag niet te inhoudelijk ingaan op het procesvoorstel. Hij zit meer op de lijn vd 2^e kamer: wil weten hoe NAM de toekomst van de oliewinning in Schoonebeek ziet op de korte en middellange termijn. Kaarten op tafel. Ook wil hij meer inzicht in de omvang van de directe en indirecte werkgelegenheid die verbonden is met de oliewinning. Dat is iets waar NAM vaak mee schermt maar de exacte herkomst van die cijfers is onduidelijk.
- ████████ wil van NAM weten wat zij verwachten qua meest logische uitkomst van het 2^e deel van het herevaluatieonderzoek: waar denken zij dat het naartoe gaat?
- ████████ wil een duidelijker communicatie- en procesplan zien.
- Belangrijkste: wil zsm inzicht in wat Drenthe concreet kan verwachten qua activiteiten, aanvragen enz aangezien men wil stoppen in Twente.

Ambtelijke reflectie Drenthe op procesplan: heeft het karakter van een feitenrelaas, veel open einden, die moeten niet door de decentrale overheden ingevuld worden maar door de NAM.

Verder werd aangegeven dat men in Drenthe een beetje jeuk krijgt dat de hele discussie (ook in Den Haag) draait om Twente. Aan Drenthe daarentegen wordt nauwelijks aandacht besteed – ook niet in de kamerbrief die 7 februari is gepubliceerd.

Emmen:

- Overleg met bestuurder heeft nog niet plaatsgevonden. Onderstaande is ambtelijk standpunt.
- Procesplan NAM is geen procesplan. Feitenrelaas. Ondermaats, moet beter.
- 'we staan aan de vooravond van oliewinning 3.0 in Schoonebeek' (1.0 waren de jaknikkers, 2.0 de wijze waarop de oliewinning vanaf 2010 plaatsvond)
- Er is nog veel onduidelijk, o.a. de gevolgen van de MKBA die het Rijk nav de motie-Bromet uitvoert en de opgave die NAM heeft voor verduurzaming (NAM is momenteel verantwoordelijk voor ca. 4% van de totale jaarlijkse CO₂-uitstoot in de provincie).
- Goed proces met de omgeving heel belangrijk; NAM èn decentrale overheden hebben een rol daar in.

Coevorden:

- Lijkt nog niet al te zeer op de hoogte van laatste stand van zaken; nog geen bestuurlijke terugkoppeling geweest. Sluit zich vooral aan bij wat Emmen zegt.

Vechtstromen:

- Portefeuillehouder gesproken over procesplan. Terugkoppeling conform hetgeen in PFO 7-2 besproken is:
 - Procesplan ondermaats; bevat teveel open einden. Deze moeten niet door de overheden ingevuld worden maar door NAM

- Transparantie is voor ons absolute must. Geen schijn van achterkamertjespolitiek met NAM. Niet medeplichtig gemaakt worden in een proces. Sluitstuk van het proces is een vergunningsaanvraag van NAM bij ministerie. Daarop volgt adviesaanvraag. Op dat moment leveren wij onze formele inbreng, in de eerste plaats beredeneerd vanuit het watersysteembelang. Zakelijke opstelling.
- Heb daarbij onderstreept dat wij qua werkgebied zowel in Twente als Drenthe liggen en bovendien leverancier zijn van het water (en, zo blijkt uit het eerste herevaluatierapport, wellicht ook een bijdrage kunnen leveren aan de verwerking daarvan). Daarmee meerdere rollen. Dit maakt dat zorgvuldigheid absoluut voorop staat.

Persoonlijke reflectie

Uit het gesprek dat op deze inleidingen volgt (en eerdere 1 op 1 gesprekken die ik heb gevoerd) komen een aantal interessante dingen naar voren:

- Emmen wil zich duidelijk 'breed maken' op dit dossier. Heeft een inhoudelijk zwaargewicht ingehuurd ([REDACTED], ZEP, [REDACTED] vanger, thuis in politiek en maatschappelijk complexe vergunningstrajecten). Tevens wil men nog een stevige beleids/procesadviseur in de arm nemen voor het communicatie- en gebiedsproces.
 - Naast de oliewinning in Schoonebeek ziet Emmen kansen voor gebruik van het puurwater in andere toepassingen (glastuinbouw, peilhandhaving Rietplas). Minder watervraag door de NAM is voor hun dus interessant. Ook trekt ze de discussie wat breder: wat gebeurt er zoal in het Rijk en hoe ziet de toekomst van de delfstofwinning er uit; wat betekent dat op termijn.
 - Emmen is van mening dat het gebiedsproces een "samenwerking" moet zijn tussen NAM en de decentrale overheden. Hier vertroebelde de discussie. Ik heb 'm strak neergezet: NAM wil iets in dit gebied, het is hun aanvraag en dus ook hun gebiedsproces. Wij willen best aan de voorkant meedenken, ambtelijk of bestuurlijk, en eventuele suggesties meegeven. Mits in volledige transparantie uiteraard. Tot zover. Wat voor ons telt is dat er op het einde van de rit een vergunningaanvraag ligt waar wij formeel advies over moeten geven qua impact op het watersysteembeheer. Die vergunningaanvraag (met alles wat daarbij komt kijken incl onderliggend gebiedsproces) moet het product van NAM zijn en niet (mede) van de decentrale overheden.
- De andere partijen zaten er wat anders in. Emmen ziet een veel nadrukkelijker rol voor zichzelf weggelegd en Coevorden sluit zich daarbij aan. Provincie is wat voorzichtiger, maar sluit een vorm van "samenwerking" op voorhand niet uit. Daarbij gaven deze partijen aan dat gemeenten en provincie met meer belangen rekening hebben te houden dan alleen het waterbelang. Daar heb ik natuurlijk begrip voor, maar ik ben van mening dat dat tot uiting moet komen in het formele advies op de vergunningaanvraag en niet 'aan de voorkant' door een al te nadrukkelijke rol in het gebiedsproces te spelen.
- Tegelijkertijd geven alle partijen aan dat de schijn van partijdigheid voorkomen moet worden, geen achterkamertjespolitiek, transparantie. Op dit vlak kunnen we elkaar dus vinden.
 - Als toelichting op mijn terughoudendheid rond de term "samenwerking" met NAM heb ik desgevraagd uitgelegd dat NAM de afgelopen jaren niet bepaald scheutig is geweest met informatie en veelal op basis van een 'must know' strategie lijkt te handelen. Wekt bij mij de indruk dat we vaak niet de hele puzzel zien, maar telkens een nieuw puzzelstukje krijgen. Dit

draagt niet bij aan onderling vertrouwen en dat heb je wel nodig wanneer je een vorm van “samenwerking” aan zou willen gaan. In reactie hierop kwam Emmen met een beschouwing op ‘mate van vertrouwen’ en ‘mate van controle’ hetgeen tot verschillende opstellingen in samenwerkingsverbanden leidt. Ik ben misschien bevooroordeeld maar tussen de regels hoorde ik: “waterschap heb een beetje vertrouwen, doe niet te krampachtig en ga vanuit een open houding de samenwerking aan”. Mooi pleidooi maar ik vraag me af of dit dossier zich daar wel toe leent...

Advies voor 11 februari

Daarmee kom ik tot mijn advies voor 11 februari:

- In de eerste plaats een afwachtende houding aannemen. Eens goed luisteren wat er zoal voorbij komt.
- Niet te inhoudelijk in gaan op procesvoorstel NAM. Aansluiten bij Stelpstra: In de eerste plaats is zicht op het toekomstperspectief voor de korte en middellange termijn van belang. Voorliggend document bevat nog te weinig proces en teveel feiten. Dit moet NAM nader uitwerken.
- Bij gelegenheid transparantie/zorgvuldigheid benadrukken: niet in de geringste mate de schijn van achterkamertjes. Wij zijn er voor alle burgers.
- Vervolg: ik neem aan dat tijdens het overleg aan de orde komt of er een structureel overleg cq bestuurlijke/ambtelijke begeleidingsgroep moet worden ingesteld.
Ook hier adviseer ik een terughoudende opstelling, maar wel vanuit een positieve grondhouding. Het is op dit moment nog onvoldoende duidelijk welke overlegverbanden er moeten komen, wat het precieze doel/opdracht is en welke partijen daar aan tafel komen te zitten. Bijvoorbeeld: NAM wel/niet vertegenwoordigd, hoe zit het met afvaardiging vanuit ministerie, Duitse overheden, Erkend Overlegpartners, enz? Eerst meer duidelijkheid, dan bespreken we het intern in ons DB.
PM dit hangt deels samen met het onvolledige procesplan van NAM, maar deels moeten wij hier als overheden ook zelf wat van vinden. Gaan wij als overheden ons organiseren en zo ja op welke wijze; wie pakt hierin de lead?
- Grondhouding: in de basis staan wij positief tegenover *informerend overleg voor zover dit rechtstreeks verband houdt met de uiteindelijke adviesaanvraag van het ministerie*: we worden graag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen door NAM. Ook is zo’n *informerend overleg* tussen de decentrale overheden van toegevoegde waarde om te weten wat er zoal (bestuurlijk) speelt. Gaat zo’n gremium echter verder dan uitsluitend elkaar informeren dan zijn wij vooralsnog terughoudend. Want daar horen spelregels bij: hoe ver ga je daar in? Wij vinden het van belang om daar op voorhand volkomen helder over te zijn naar elkaar. Omwille van transparantie en wederzijds verwachtingspatroon.
- (PM: een rol voor ons als agendalid in plaats van structureel onderdeel van hetgeen nog komen gaat zou misschien helemaal niet zo verkeerd zijn...)